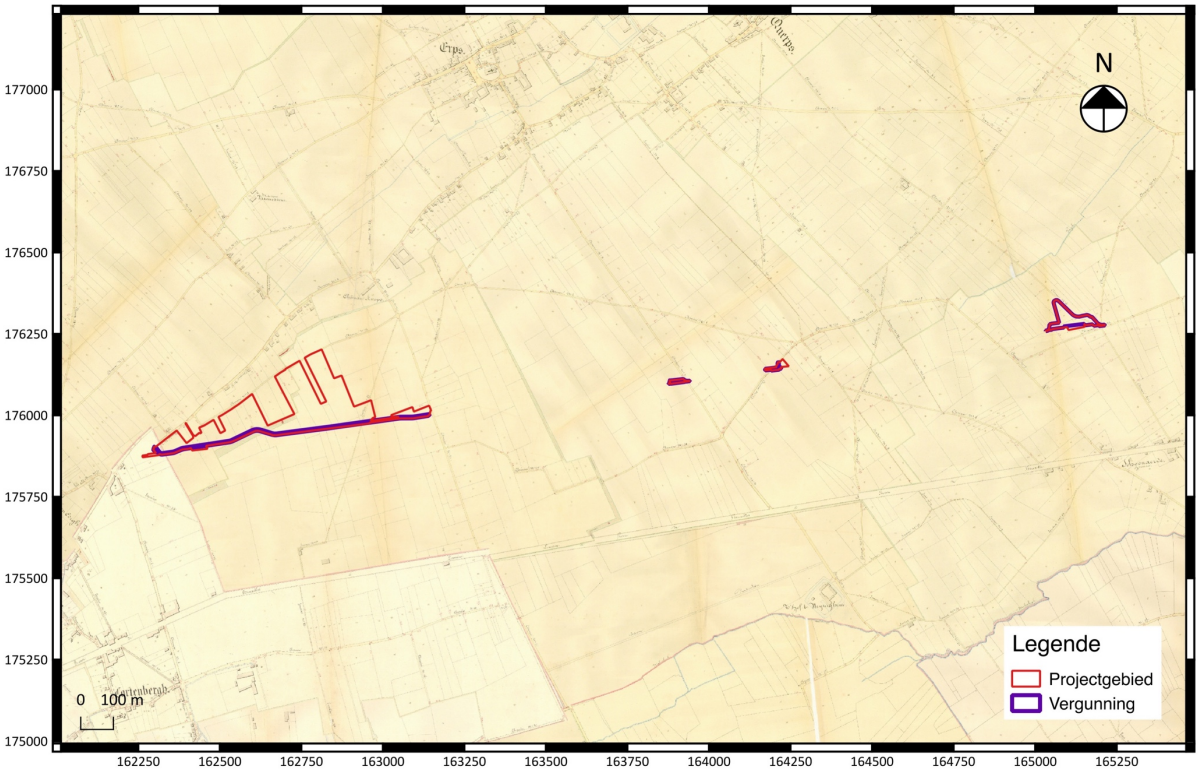
Archeologienota met beperkte samenstelling: Het archeologisch bureauonderzoek van de fietssnelweg te Kortenberg.

Wouter Yperman

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota met beperkte samenstelling: Het archeologisch bureauonderzoek van de fietssnelweg te Kortenberg.

Wouter Yperman

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Colofon

Archeologienota met beperkte samenstelling: Het archeologisch bureauonderzoek van de fietssnelweg te Kortenberg.

Initiatiefnemer:	Macobo
Projectleiding:	Wouter Yperman
Leidinggevend archeoloog:	Wouter Yperman
Auteurs:	Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld) Voorpagina: Uittreksel uit de Atlas der Buurtwegen (ca 1840) met situering van het projectgebied.[1]

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

[1] Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

Inhoudstafel

Inhoudstafel p. 1

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek p. 3
1.1 Beschrijvend gedeelte p. 3
1.1.1 Administratieve gegevens p. 3
1.1.2 Onderzoeksopdracht p. 5
1.1.3 Werkwijze p. 15
1.2 Assessmentrapport p. 15
1.2.1 Bodemopbouw p. 15
1.2.2 Archeologische voorkennis p. 16
1.2.3 Bestaande infrastructuur p. 19
1.2.4 Confrontatie met de geplande werken p. 21
1.3 Samenvatting p. 22

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen p. 23
2.1 Gemotiveerd advies p. 23
2.2 Programma van maatregelen p. 24

Bijlage p. 25

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

De aard van de werken, de bestaande toestand, de bodemopbouw en de archeologische voorkennis maakt dat een archeologisch onderzoek niet te verantwoorden is. Dit om dat de ingreep in de bodem plaatsvindt in reeds verstoorde zones en/of nauwelijks impact heeft in de ondergrond waardoor het archeologisch vlak niet bereikt zal worden en/of vanwege de aard van het vergunningsgebied niet zal leiden tot nuttige kenniswinst. Voor elk van de 4 zones of knelpunten zijn één of meerdere van deze argumenten van toepassing. Gelet op de algemene ondiepe opbouw van het fietspad (fig. 1.5) waarbij de onderkant van de fundering ongeveer 20-30 cm onder het maaiveld zal komen te liggen kan besloten worden dat deze de teelaarde niet eens zal doorbreken aangezien die volgens de bodemkaart minstens 40 cm dik is.

Knelpunt 1:
De parking die zal er komen betreft het grootste deel van knelpunt 1 en is een voormalige werfzone waarvoor de teelaarde is afgegraven geweest en het af een aanrijden van vrachtwagens en machines de ondergrond heeft verstoord. Ook de tijdelijke opslag van grond heeft bij het verwijderen van deze grond gezorgd voor bijkomende verstoringen. Een negatief onderzoek binnen knelpunt 1 heeft bovendien aangetoond dat er geen archeologische resten te verwachten zijn. Eventuele archeologische resten zullen in verstoorde toestand aangetroffen worden waardoor de potentiele kenniswinst eerder beperkt is. De tunnel onder de Kouterstraat zal gebouwd worden in de kunstmatige talud die aangelegd is geweest voor de brug over de spoorweg. Deze tunnel zal dus geen ingreep doen in de natuurlijke bodem. Voor de aanleg van de talud werd tevens eerste de vruchtbare teelaarde afgegraven zodat een eventueel onderliggend archeologisch vlak is blootgesteld aan verstoringen.

Knelpunt 2:
De te verwachte kenniswinst is hier nihil aangezien het gaat om een klein terrein waarbij de ingreep in de bodem nog beperkter is. De heraanleg van de gracht is weliswaar ingrijpend, maar eventuele archeologische sporen kunnen hier niet onderzocht worden in een ruimere context waardoor bijvoorbeeld bij het aantreffen van een paalkuil niet achterhaald kan worden of deze deel uitmaakt van een structuur.

Knelpunt 3:
Hierbij zal er net zoals bij knelpunt 1 een tunnel gegraven worden doorheen een kunstmatige talud die aangelegd is geweest voor de brug over de spoorweg. Deze tunnel zal dus geen ingreep doen in de natuurlijke bodem. Voor de aanleg van de talud werd tevens eerste de vruchtbare teelaarde afgegraven zodat een eventueel onderliggend archeologisch vlak is blootgesteld aan verstoringen. Ook hier is het terrein dermate klein dat de potentiele kenniswinst nihil is.

Knelpunt 4:
Uit de dwarsprofielen blijk duidelijk dat de ingreep in de bodem uiterst beperkt is en niet eens door de teelaarde zal gaan. Op plaatsen waar dit wel het geval is gaat het over kunstmatig opgehoogde bermen op de perceelgrenzen tegen de spoorweg. Indien er wel op het archeologisch vlak gewerkt zou worden is het fietspad hier 4m breed waardoor eventuele sporen en vondsten niet in een ruimere context onderzocht kunnen worden. Dit is het equivalent van een brede proefsleuf waar niet eens kijkvensters in kunnen worden gemaakt. Eventuele archeologische vondsten en sporen kunnen dus niet in een

ruimere context onderzocht worden waardoor de potentiele kenniswinst te beperkt is. Bovendien heeft het ingraven van de spoorweg ervoor gezorgd dat de strook die grens aan deze uitgraving verstoord is geweest, al was het maar omwille van het aanleggen van een talud in afwachting van het plaatsen van de betonnen wanden.

Doordat de werken op een deel van zone 1 plaatsvinden waar met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein;
Doordat de werken doorgaan op een zeer klein terrein (zone/knelpunt 2 & 3) of smal zijn werd er met aantoonbare zekerheid bewezen dat de toekomstige werken niet zou leiden tot nuttige kenniswinst aangezien niet gewerkt kan worden in een ruimere context;
Doordat de werken van het fietspad slechts 20-30 cm diep gaan terwijl de teelaarde minstens 40cm dik zijn werd met aantoonbare zekerheid bewezen dat de toekomstige werken geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed.

Hierdoor is voldaan aan minstens één van de mogelijke doorslaggevende aspecten die het mogelijk maken om een nota met beperkte samenstelling op te stellen waarbij geen verdere maatregelen nodig zijn. Deze archeologienota is enkel van toepassing op het vergunningsgebied.

De vergunning voor het project zal in twee delen aangevraagd worden waarbij zone/knelpunt 1, 2 en 3 in één deel zitten en zone/knelpunt 4 in een tweede deel. Deze nota kan voor beide delen gebruikt worden aangezien ze over het zelfde project gaan[17].

2.2 Programma van maatregelen

Omwille van het ontbreken van verder onderzoek of behoud in situ binnen het projectgebied/vergunningsgebied is er geen programma van maatregelen. Dit programma van maatregelen is enkel van toepassing op het vergunningsgebied.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: “Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.”

[17] Dit op uitdrukkelijke vraag van onroerend erfgoed.